

1. LEGEA nr. 36 din 12 mai 1995 (*actualizată*)

notarilor publici și a activității notariale
(actualizată până la data de 9 noiembrie 2007*)

EMITENT: PARLAMENTUL

*) Textul inițial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 92 din 16 mai 1995; modificări și completări aduse de: ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 85 din 23 decembrie 1997 abrogată de ORDONANȚA nr. 73 din 27 august 1999; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 295 din 30 decembrie 2000; LEGEA nr. 223 din 30 aprilie 2001; LEGEA nr. 267 din 13 iunie 2003; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 25 din 31 martie 2005; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 190 din 21 noiembrie 2005; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 125 din 5 noiembrie 2007.

NOTA

Conform art. 1 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 295 din 30 decembrie 2000, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 707 din 30 decembrie 2000, pe data de 1 ianuarie 2001 se suspendă aplicarea ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000, până la adoptarea legii de aprobare sau de respingere de către Parlament.

Întrucât prin LEGEA nr. 223 din 30 aprilie 2001, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 229 din 4 mai 2001, ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000 a fost respinsă, rezultă că, în intervalul 1 ianuarie 2001-4 mai 2001, dispozițiile ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000 au fost suspendate.

Parlamentul României adopta prezenta lege.

CAP. I

Dispoziții generale

ART. 1

Activitatea notarială asigură persoanelor fizice și juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum și exercițiul drepturilor și ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

ART. 2

Activitatea notarială se realizează de notarii publici prin acte notariale și consultații juridice notariale, în condițiile prezentei legi.

ART. 3

Notarul public este investit să îndeplinească un serviciu de interes public și are statutul unei funcții autonome.

ART. 4

Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul și semnătura acestuia, este de autoritate publică și are forță probantă prevăzută de lege.

ART. 5

Actele notariale pot fi efectuate și de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și de alte instituții în condițiile și limitele prevăzute de lege.

ART. 6

Notarii publici si celelalte institutii prevazute la art. 5, care desfășoară activitate notarială, au obligația sa verifice ca actele pe care le instrumenteaza sa nu cuprindă clauze contrare legii si bunelor moravuri, sa ceara si sa dea lămuriri părților asupra conținutului acestor acte spre a se convinge ca le-au înțeles sensul si le-au acceptat efectele, in scopul prevenirii litigiilor.

In cazul in care actul solicitat este contrar legii si bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

Dacă înscrisul prezentat are un conținut indoielnic, iar notarul public nu poate refuza instrumentarea actului, va atrage atenția părților asupra consecințelor juridice la care se expun si va face mențiune expresă in act.

Dacă partea se opune la inserarea mențiunii, notarul public va refuza întocmirea actului.

ART. 7

Activitatea notarială se desfășoară in mod egal pentru toate persoanele, fără deosebire de rasa, de naționalitate, de origine etnică, de limba, de religie, de sex, de opinie, de apartenența politica, de avere sau de origine socială.

CAP. II

Competenta notarilor publici

ART. 8

Notarul public îndeplinește următoarele acte notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu conținut juridic, la solicitarea părților;
- b) autentificarea înscrisurilor redactate de notarul public, de parte personal sau de avocat;
- c) procedura succesorală notarială;
Litera c¹) a fost eliminată prin respingerea ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000 de către LEGEA nr. 223 din 30 aprilie 2001, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 229 din 4 mai 2001.
- d) certificarea unor fapte, in cazurile prevăzute de lege;
- e) legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnătura, precum si a sigiliilor;
- f) darea de data certa înscrisurilor prezentate de părți;
- g) primirea in depozit a înscrisurilor si a documentelor prezentate de părți;
- h) actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin si al cecurilor;
- i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- j) efectuarea si legalizarea traducerilor;
- k) eliberarea de duplicate de pe actele notariale pe care le-a întocmit;
- l) orice alte operațiuni prevăzute de lege.

ART. 9

Notarii publici dau consultații juridice in materie notarială, altele decât cele referitoare la conținutul actelor pe

care le îndeplinesc si participa, in calitate de specialiști desemnați de părți, la pregătirea si întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

ART. 10

In îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin, notarul public are competența generală, cu excepțiile prevăzute in situațiile următoare:

a) procedura succesorală notarială este de competența notarului public din biroul notarial situat in circumscripția teritorială a judecătoriei in care defunctul si-a avut ultimul domiciliu;

b) in cazul mostenirilor succesive, moștenitorii pot alege competența oricăruia dintre birourile notariale din circumscripția teritorială a judecătoriei in care si-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urma;

c) actele de protest al cambiilor, biletelor la ordin si cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei in care urmează a se face plata;

d) eliberarea duplicatelor si reconstituirea actelor notariale se fac de notarul public in al cărui birou se afla originalul acestora.

ART. 11

Conflictetele de competența între birourile notarilor publici situate in aceeași circumscripție a unei judecătorie se soluționează de acea judecătorie, la sesizarea partii interesate. Hotărîrea judecătoriei este definitiva.

Cînd conflictul intervine între birouri notariale situate in circumscripții diferite, competența aparține judecătoriei in a carei circumscripție se afla biroul de notar public cel din urma sesizat.

ART. 12

Secretarii consiliilor locale ale comunelor si orașelor unde nu funcționează birouri ale notarilor publici vor îndeplini, la cererea părților, următoarele acte notariale:

a) legalizarea semnăturilor de pe înscrisurile prezentate de părți;

b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnătura privată.

Actele prevăzute la alin. 1, in cazul in care depunerea lor este necesară la unele instituții sau agenți economici, vor fi îndeplinite de acestea.

ART. 13

Activitatea notarială a misiunilor diplomatice si oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii romane si a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum si potrivit uzantelor internaționale.

La cererea persoanelor fizice avînd cetățenia romana, precum si a persoanelor juridice romane, misiunile diplomatice si oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

a) redactarea de înscrieri in vederea autentificării sau legalizării semnăturii;

b) autentificarea înscrisurilor, cu excepția transmisiunilor imobiliare încheiate prin acte juridice între vii;

Litera b) a alin. 2 al art. 13 a fost modificată de pct. 1 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 125 din 5 noiembrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 760 din 9 noiembrie 2007.

c) legalizarea sigiliilor si a semnăturilor;

d) darea de data certa înscrisurilor prezentate de părți;

e) certificarea unor fapte;

f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;

g) efectuarea si legalizarea traducerilor;

h) primirea in depozit a înscrisurilor si documentelor prezentate de părți;

i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

Activitățile notariale prevăzute la alin. 2, care produc efecte juridice în România, pot fi îndeplinite de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României și la cererea persoanelor fizice sau juridice străine, în măsura în care legile și reglementările statului de reședință sau acordurile bilaterale nu se opun.

Alin. 3 al art. 13 a fost modificat de pct. 2 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 125 din 5 noiembrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 760 din 9 noiembrie 2007.

Alin. 3¹ al art. 13 a fost abrogat de pct. 3 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 125 din 5 noiembrie 2007, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 760 din 9 noiembrie 2007.

Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum si la bordul navelor si aeronavelor sub pavilion romanesc care se afla staționate in raza de activitate a acestor organe, precum si la domiciliul cetățeanului roman ori in alt loc, dacă acest lucru este prevăzut in convențiile internaționale la care România si statul de reședința sunt părți sau legea locală nu se opune.

CAP. III

Organizarea activității notarilor publici

SECȚIUNEA I

Organizarea si funcționarea birourilor notarilor publici

ART. 14

Activitatea notarilor publici se desfășoară in cadrul unui birou, in care pot funcționa unul sau mai mulți notari publici asociați, cu personalul auxiliar corespunzător.

Prin asociere, notarul public nu-si pierde dreptul de birou notarial individual.

Notarul public sau notarii publici asociați, titulari ai unui birou, pot angaja notari stagiari, traducatori, alt personal de specialitate, precum și personal administrativ și de serviciu necesar activității notariale.

Evidența birourilor de notari publici și lucrările privind numirea și încetarea funcției notarilor publici se întocmesc de personalul de specialitate notarială din Ministerul Justiției.

ART. 15

În circumscripția unei judecătoria pot funcționa unul sau mai multe birouri de notari publici. Numărul notarilor publici și al birourilor în care aceștia își desfășoară activitatea se stabilește de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Numărul de notari publici se actualizează anual de către ministrul justiției, potrivit propunerilor Camerelor Notarilor Publici și, cu prioritate, în raport cu numărul notarilor stagiari care au promovat examenul de notar public.

În cazul în care în circumscripția unei judecătoria funcționează mai multe birouri de notari publici, competența teritorială a fiecăruia se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscripții.

ART. 16

Notar public poate fi cel care îndeplinește următoarele condiții:

a) are numai cetățenia română și domiciliul în România și are capacitatea de exercițiu al drepturilor civile;

b) este licențiat în drept - științe juridice - sau doctor în drept;

c) nu are antecedente penale;

d) se bucură de o bună reputație;

e) cunoaște limba română;

f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;

g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de notar stagiar și a promovat examenul de notar public sau a exercitat timp de 5 ani funcția de notar, judecător, procuror, avocat sau o altă funcție de specialitate juridică și dovedește cunoștințele necesare funcției de notar public, prin promovarea unui concurs organizat, potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi, de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Litera g) a art. 16 a fost modificată de pct. 1 al art. XV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 190 din 21 noiembrie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.179 din 28 decembrie 2005.

ART. 17

Notarul public este numit de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, în baza cererii celui interesat și după ce face dovada îndeplinirii cerințelor arătate la art. 16.

ART. 18

Înainte de a-și începe activitatea, în termen de 60 de zile de la numire, notarul public este obligat să-și înregistreze

biroul la Curtea de apel in circumscriptia careia își are sediul biroul de notar public. Pentru înregistrarea biroului, notarul public va prezenta sigiliul si specimenul de semnătura.

Ministrul justiției poate, in cazuri temeinic justificate, sa prelungească acest termen.

Neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. 1 atrage revocarea numirii notarului public.

ART. 19

După îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 18, notarul public va depune jurământul in fata ministrului justiției si a președintelui Uniunii Naționale a Notarilor Publici sau a reprezentanților acestora.

Jurământul are următorul conținut:

"Jur sa respect Constituția si legile tarii, sa-mi îndeplinesc cu onoare si credibilitate publica, cu constiinta si fără partinire atribuțiile ce-mi revin si sa păstrez secretul profesional. Asa sa-mi ajute Dumnezeu!"

Referirea la divinitate din formula jurământului se schimba potrivit credinței religioase a notarului public.

Notarul public fără confesiune va depune jurământul fără formula religioasă, pe constiinta si onoare.

ART. 20

Poate fi notar stagiar cel care:

- a) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 16 lit. a) - f);
- b) este angajat într-un birou de notar public;
- c) se afla in perioada de stagiou până la promovarea examenului de notar public.

ART. 21

Notarul public poate delega pe notarul stagiar sa îndeplinească următoarele atribuții:

- a) efectuarea lucrărilor de secretariat;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- c) legalizarea semnăturii traducatorului;
- d) darea de data certa a înscrisurilor prezentate de părți;
- e) redactarea unor proiecte de înscrisuri cu conținut juridic.

Condițiile de încheiere a contractului de munca si formarea profesională a notarului stagiar sunt in sarcina Camerei Notarilor Publici si se stabilesc prin statutul Uniunii Naționale a notarilor Publici.

ART. 22

Examenul de notar public se susține in fata unei comisii formate din: un membru al Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, reprezentantul Ministerului Justiției, un membru al corpului didactic din învățământul superior de specialitate si doi notari publici cu pregătire si prestigiu profesional, desemnați in condițiile prevăzute in regulamentul de aplicare a prezentei legi.

ART. 23

Calitatea de notar public încetează:

- a) la cerere;

b) prin pensionare sau in cazul constatării incapacităţii de munca, in condiţiile legii;

c) prin desfiinţarea biroului notarului public, urmată de neexercitarea fără justificare de către titularul acestuia a profesiei, in condiţiile legii, într-un alt birou de notar public, in termen de 6 luni;

d) prin excluderea din profesie, dispusă ca sancţiune disciplinară, in condiţiile prezentei legi;

e) in cazul vaditei sale incapacităţi profesionale, constatată in urma unor inspecţii repetate;

f) in cazul condamnării definitive pentru săvârşirea cu intenţie a unei infracţiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei;

g) in cazul in care notarul public nu mai îndeplineşte condiţiile prevăzute de art. 16 lit. a), d) si f).

Încetarea calităţii de notar public se constata sau se dispune, după caz, de ministrul justiţiei.

ART. 24

Exerciţiul funcţiei de notar public se suspenda:

a) in caz de incompatibilitate;

b) in situaţiile prevăzute la art. 41 lit. c) si art. 42 din prezenta lege;

c) in caz de neachitare a obligaţiilor băneşti profesionale, după 6 luni de la scadenta acestora, pînă la achitarea debitului;

d) in caz de incapacitate temporară de munca.

ART. 25

Suspendarea se dispune de ministrul justiţiei, la solicitatea Consiliului Uniunii Naţionale a Notarilor Publici.

Încetarea suspendării se poate dispune cu respectarea condiţiei prevăzute in alineatul precedent.

SECŢIUNEA II

Camera Notarilor Publici

ART. 26

In circumscripţia fiecărei Curţi de apel funcţionează cîte o Camera a Notarilor Publici, cu personalitate juridică.

Din Camera fac parte toţi notarii publici care funcţionează in circumscripţia Curţii de apel.

Camera Notarilor Publici este condusă de un colegiu director format dintr-un preşedinte, un vicepreşedinte si 3 - 5 membri. Colegiul director este ales de adunarea generală a membrilor Camerei, pentru o perioada de 3 ani, dintre notarii publici.

Preşedintele Colegiului director va primi o indemnizaţie al carei quantum se va stabili de adunarea generală.

Colegiul director va avea un secretar salarizat si personal auxiliar, in numărul si in structura stabilite de adunarea generală a notarilor publici din judeţele ce compun circumscripţia Camerei.

Colegiul director al Camerei Notarilor Publici are următoarele atribuţii:

a) rezolva plingerile părților împotriva notarilor publici și a notarilor stagiari, luând măsurile corespunzătoare și aducându-le la cunoștința Uniunii Naționale a Notarilor Publici;

b) delegă, în cazuri excepționale, pentru o perioadă determinată, un notar public, din aceeași circumscripție a judecătoreiei, care să asigure funcționarea unui alt birou de notar public, cu încunoștințarea Uniunii Naționale a Notarilor Publici. Cheltuielile cu delegarea se suportă din veniturile biroului notarului public la care este delegat;

c) informează Uniunea Națională a Notarilor Publici în legătura cu activitatea birourilor notarilor publici, asupra necesarului de notari publici și notari stagiari și face recomandări cu privire la persoanele ce urmează să fie propuse de uniune numirea lor în funcția de notar public de către ministrul justiției;

d) reprezintă Camera în relațiile cu terții la nivelul circumscripției Curții de apel;

e) întocmește documentarea juridică și asigură consultarea în informarea curentă a notarilor publici;

f) ține evidența veniturilor și cheltuielilor Camerei și a contribuției membrilor săi;

g) procură datele și lucrările necesare pentru Buletinul Notarilor Publici și asigură difuzarea acestuia;

h) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege și de regulament.

SECȚIUNEA III

Uniunea Națională a Notarilor Publici

ART. 27

Notarii publici din România se constituie în Uniunea Națională a Notarilor Publici, organizație profesională cu personalitate juridică, care își alege un consiliu de conducere și alte organe stabilite prin statutul propriu.

ART. 28

Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere a Notarilor Publici, din care se aleg președintele și doi vicepreședinți, în condițiile stabilite prin statutul uniunii.

Consiliul uniunii are următoarele atribuții:

a) propune ministrului justiției numirea, suspendarea, revocarea ori încetarea calității de notar public;

b) propune ministrului justiției numărul necesar al birourilor de notari publici și condițiile de desfășurare a examenelor de notari publici;

c) stabilește, cu aprobarea ministrului justiției, onorariile minimale pentru serviciile prestate de notarii publici;

d) aprobă cotele de contribuție ale birourilor notarilor publici la Camera, precum și cele ale Camerelor la Uniunea Națională a Notarilor Publici, potrivit statutului acesteia;

e) reprezintă Uniunea Națională a Notarilor Publici în raporturile cu terții, pe plan intern și internațional;

f) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege sau de regulament.

ART. 29

În cadrul Uniunii Naționale a Notarilor Publici se va organiza și va funcționa o casă de asigurări pentru garantarea responsabilității civile a notarilor publici, cu personalitate juridică, în condițiile stabilite prin statut propriu, aprobat de Uniunea Națională a Notarilor Publici.

CAP. IV

Drepturile și îndatoririle notarilor publici

SECȚIUNEA I

Drepturile notarilor publici

ART. 30

Notarii publici își exercită personal profesiunea și se bucură de stabilitate în funcție, neputând fi mutați în alta localitate fără acordul lor.

Art. 31 a fost abrogat de articolul unic din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 25 din 31 martie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 278 din 4 aprilie 2005.

ART. 32

Notarii publici au dreptul la onorarii pentru fiecare serviciu prestat, în conformitate cu art. 28 alin. 2 lit. c).

ART. 33

Notarul public are dreptul la concediu de odihnă, în condițiile stabilite prin statut.

ART. 34

Notarii publici beneficiază de drepturile de asigurări sociale pe baza contribuției la sistemul asigurărilor sociale de stat, în condițiile legii.

ART. 35

Exercitarea profesiei de notar public este incompatibilă cu:

- a) desfășurarea unei activități salarizate, cu excepția:
  - activității didactice universitare;
  - activității literare și publicistice;
  - calități de deputat sau senator, ori a celei de consilier în consiliile județene sau locale, pe durata mandatului;
- b) desfășurarea unor activități comerciale, direct sau prin persoane interpuse;
- c) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de asociat comanditat în societățile în comandită simplă sau pe acțiuni, administrator al unei societăți cu răspundere limitată, președinte al unui consiliu de administrație, membru al consiliului de conducere, director general sau director al unei societăți pe acțiuni, administrator al unei societăți civile.

SECȚIUNEA II

Îndatoririle și răspunderile notarilor publici

ART. 36

Notarii publici si personalul birourilor notariale au obligația sa păstreze secretul profesional cu privire la actele si faptele despre care au luat cunoștința in cadrul activității lor, chiar si după încetarea funcției, cu excepția cazurilor in care legea sau părțile interesate ii eliberează de aceasta obligație.

ART. 37

Notar public nu poate absenta mai mult de 5 zile consecutiv, fără a asigura functionalitatea biroului sau, in condițiile legii.

In cazul nerespectării dispozițiilor alin. 1, Camera Notarilor Publici poate delega, după caz, un alt notar public pentru îndeplinirea atribuțiilor notarului public absent, in condițiile prevăzute de statutul uniunii.

ART. 38

Răspunderea civilă a notarului public poate fi angajata, in condițiile legii civile, pentru încălcarea obligațiilor sale profesionale, atunci când acesta a cauzat un prejudiciu.

Asigurarea de răspundere profesională a notarului public se realizează prin casa de asigurări, constituită in acest scop.

ART. 39

Răspunderea disciplinară a notarului public intervine pentru următoarele abateri:

- a) intirziere sau neglijența in efectuarea lucrărilor;
- b) lipsa nejustificată de la birou;
- c) nerespectarea secretului profesional;
- d) comportament care aduce atingere onoarei sau probitatii profesionale.

ART. 40

Acțiunea disciplinară se exercita de Colegiul director si se judeca de Consiliul de disciplina.

Pentru suspendarea din funcție sau excluderea din profesie este obligatorie o cercetare prealabilă, care se efectuează de către Colegiul director.

Audierea celui in cauza este obligatorie, acesta fiind îndreptățit sa ia cunoștința de conținutul dosarului si sa-si formuleze apărarea.

Consiliul de disciplina citeaza părțile si pronunța o hotărîre motivată, care se comunica acestora.

Impotriva hotărîrii părțile pot face contestație la Consiliul uniunii, in termen de 10 zile de la comunicare.

Hotărîrea Consiliului uniunii poate fi atacată la instanta judecătorească competentă, civilă sau de contencios administrativ, după caz.

Hotărîrea definitiva se comunica si Ministerului Justiției.

Procedura judecării abaterilor disciplinare se stabilește prin regulament.

ART. 41

Sanțiunile disciplinare se aplica in raport cu gravitatea faptelor si constau in:

- a) observatie scrisă;

b) amenda de la 50.000 lei la 200.000 lei, care se face venit la bugetul Camerei Notarilor Publici. Neachitarea in termen de 30 de zile de la data rămîinerii definitive a hotărîrii atrage suspendarea de drept a notarului public pînă la achitarea sumei.

Hotărîrea definitiva constituie titlu executoriu;

c) suspendarea din funcție pe o durata de maximum 6 luni;

d) excluderea din profesie.

ART. 42

In cazul in care impotriva notarului public s-a luat măsura arestării preventive, ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, va lua măsura suspendării din funcție pînă la soluționarea cauzei penale, potrivit legii.

Dacă hotărîrea de condamnare a rămas definitiva si ea se referă la infracțiunile prevăzute de art. 23 lit. f) din lege, cu acea data ministrul justiției dispune excluderea din profesie a notarului public condamnat.

Sigiliul, registrele si lucrările notarului public suspendat sau exclus vor fi depuse la Camera Notarilor Publici, sub luare de dovada.

CAP. V

Procedura actelor notariale

SECȚIUNEA I

Dispoziții comune

ART. 43

Toate actele notariale se îndeplinesc la cerere.

Înscrisurile redactate de părți sau, după caz, de reprezentanții lor legali sau conventionali vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condițiilor de fond si forma, notarul public putindu-le aduce modificările si completările corespunzătoare, cu acordul părților.

Înscrisurile referitoare la actele notariale se redactează potrivit voinței părților si in condițiile prevăzute de lege.

Înscrisurile vor fi redactate citeț, îngrijit si fără prescurtări; mențiunile in cifre se vor înscrie si in litere, iar locurile goale se vor completa prin tragere de linii.

In cadrul lucrărilor de îndeplinire a actelor notariale, notarul public stabilește identitatea, domiciliul si capacitatea părților, in afară cazurilor in care se solicita dare de data certa, întocmirea de copii legalizate sau acordarea de consultații juridice notariale.

ART. 44

Înscrisurile pentru care legea prevede forma autentică vor fi redactate numai de notari publici, de avocatul părților interesate sau de consilierul juridic ori reprezentantul legal al persoanei juridice. Persoanele care au pregătire juridică superioară vor putea redacta înscrisurile in care figurează ca parte, ele, sotii, ascendenții sau descendenții lor.

Consultatiile date de notarul public in domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale si se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe baza de contract cu durata determinata.

ART. 45

Notarul public are obligația sa desluseasca raporturile reale dintre părți cu privire la actul pe care vor sa-l încheie, sa verifice dacă scopul pe care îl urmăresc este in conformitate cu legea si sa le dea îndrumările necesare asupra efectelor lui juridice.

De asemenea, el trebuie sa ceara părților, ori de câte ori este cazul, documentele justificative si autorizațiile necesare pentru încheierea actului sau, la cererea acestora, va putea obține el însuși documentația necesară.

Actele din care rezulta drepturi ce urmează a fi supuse publicității mobiliare sau imobiliare se vor comunica de îndată, la locul unde se tine aceasta evidenta, de notarul public, care va face si demersurile necesare in numele titularilor pentru aducerea la îndeplinire a tuturor lucrărilor de publicitate. Se exceptează cazul in care părțile interesate vor cere in scris sa îndeplinească ele însele formalitățile de mai sus.

In vederea îndeplinirii obligațiilor ce-i revin potrivit alin. 2 si 3, notarul public va avea acces liber la birourile de publicitate mobiliară si imobiliară.

Notarul public nu poate refuza îndeplinirea actului notarial solicitat decât in condițiile arătate la art. 6.

ART. 46

Organele de ordine publica vor acorda sprijin notarilor publici, in cazul in care aceștia sunt împiedicați sa-si exercite atribuțiile. De asemenea, autoritățile administrației publice locale au obligația ca in cadrul atribuțiilor lor sa acorde notarilor publici concursul solicitat pentru îndeplinirea actelor notariale.

ART. 47

Actele solicitate de părți si orice acte de procedura notarială de întocmesc in limba romana.

Cetățenilor aparținând minorităților naționale sau persoanelor care nu vorbesc sau nu înțeleg limba romana li se acorda posibilitatea de a lua cunoștința de cuprinsul actului printr-un interpret. Funcția de interpret public poate fi îndeplinită, in afară de notarul public, si de un angajat din cadrul biroului notarial, care cunoaște limba acelei persoane, precum si de traducătorii autorizați.

Actele redactate de părți si prezentate pentru efectuarea operațiunilor notariale vor fi in limba romana.

La cererea justificată a părților, notarul public poate îndeplini acte in legătura cu înscrisurile întocmite de părți într-o alta limba decât cea romana, numai dacă notarul instrumentelor cunoaște limba in care sunt întocmite actele sau după ce a luat cunoștința de cuprinsul acestora prin interpret, caz in care un exemplar tradus in limba romana si semnat de cel ce a efectuat traducerea va fi atașat la dosar.

Înscrisurile destinate a fi traduse într-o limba străină se vor redacta fie pe doua coloane, cuprinzând in prima coloana textul in limba romana, iar in cea de-a doua, textul in limba străină, fie in mod succesiv, mai întâi textul in limba romana, continuindu-se cu textul in limba străină.

ART. 48

Actele notariale se îndeplinesc la sediul biroului notarului public in timpul programului de serviciu cu publicul, afișat in mod corespunzător.

Un act notarial se poate îndeplini in afară sediului biroului notarului public, in limitele circumscripției sale teritoriale, dacă la încheierea lui este interesat un număr mai mare de persoane sau partea care-l solicita este împiedicată sa se prezinte, din motive temeinice, la sediul biroului.

In cazul in care întocmirea unui act notarial nu suferă amânare din motive obiective, acesta va putea fi îndeplinit si in afară programului de lucru, la cererea partii interesate.

ART. 49

Îndeplinirea actelor notariale, in afară de redactarea înscrisurilor si de consultatiile juridice notariale, se constata prin încheiere, care va cuprinde:

- a) sediul biroului notarial;
- b) denumirea încheierii si numărul acesteia;
- c) data îndeplinirii actului notarial;
- d) numele si prenumele notarului public;
- e) locul unde s-a îndeplinit actul notarial, in cazul îndeplinirii in afară sediului biroului notarial, precizându-se împrejurarea care justifica întocmirea înscrisului in acel loc;
- f) numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul acestora si mențiunea faptului prezentării lor in persoana, reprezentate ori asistate, precum si modul in care li s-a constatat identitatea, cu excepția încheierilor prin care se da data certa înscrisurilor sau se legalizează copii de pe înscrisuri;
- g) arătarea îndeplinirii condițiilor de fond si de forma ale actului notarial întocmit in raport cu natura celui act;
- h) constatarea îndeplinirii actului notarial si a citirii acestuia de către părți;
- i) mențiunea perceperii taxelor de timbru, a onorariului si quantumul acestora;
- j) semnătura notarului public;
- k) sigiliul biroului notarului public.

ART. 50

Părțile participante la actul notarial pot fi identificate de notarul public prin mențiunea in încheiere ca ele sunt cunoscute personal de acesta. In cazul in care notarul public nu cunoaște părțile, este obligat sa se convingă de identitatea acestora, stabilită, după caz, prin:

- a) acte de identitate sau legitimatii oficiale prevăzute cu semnătura, ștampila si fotografia posesorului;
- b) atestarea avocatului care asista partea;

c) doi martori de identitate, cunoscuți personal de notarul public sau legitimați conform lit. a).

Nu poate fi martor de identitate cel care:

a) nu a împlinit 18 ani;

b) figurează în act ca parte sau ca beneficiar;

c) din cauza unei deficiente psihice sau fizice nu este apt pentru dovedirea identității.

ART. 51

În situația în care se refuza îndeplinirea actului notarial, încheierea de respingere se va da numai dacă părțile stăruie în cerere, după ce li s-a atras atenția ca actul solicitat este contrar legii sau bunelor moravuri. Încheierea va cuprinde și motivarea refuzului, calea de atac la judecătorie și termenul de exercitare.

Îndeplinirea actului notarial poate fi respinsă și pentru următoarele motive:

a) solicitarea lucrărilor în afară orelor de lucru, cu excepțiile prevăzute la art. 48 alin. 3;

b) neprezentarea documentației necesare sau prezentarea ei incompletă;

c) neplata taxelor și a onorariului stabilit;

d) imposibilitatea identificării părților sau lipsa lor de discernământ.

ART. 52

Încălcarea cerințelor prevăzute la art. 49 lit. c), f), j) și k) se sancționează cu nulitatea, iar a celorlalte cerințe cu anularea, în afară de cazul în care îndeplinirea acestora rezulta din lucrările actului.

ART. 53

Actele notariale care prezintă erori materiale sau omisiuni vadite pot fi îndreptate sau completate prin încheiere de către notarul public, la cerere sau din oficiu, cu acordul părților, dacă lucrurile cuprind date care fac posibilă îndreptarea greșelilor sau completarea omisiunilor. Acordul părților se prezuma dacă, fiind legal citate, nu-si manifesta opunerea. Despre îndreptarea sau completarea efectuată se face mențiune pe toate exemplarele actului.

ART. 54

Actele care au dispărut fără a mai fi rămas un exemplar original se reconstituie la cerere, prin încheiere, pe baza acordului părților sau, după caz, a succesorilor acestora. Reconstituirea se face la biroul notarului la care s-a întocmit actul.

În lipsa acordului părților, reconstituirea actelor dispărute se va face de judecătoria în circumscripția căreia își are sediul biroul notarial care a întocmit actul, în conformitate cu dispozițiile din Codul de procedura civilă.

În cazul în care actul dispărut a fost întocmit de alte instituții cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria în circumscripția căreia își are sediul instituția care a întocmit acel act sau se afla domiciliul ori sediul uneia dintre părți, după caz.

ART. 55

La cererea partii de a li se da un duplicat al actului original, biroul notarial care a întocmit acel act poate încuviința eliberarea duplicatului. In acest scop, notarul public va cita părțile sau, după caz, pe succesorii acestora.

In textul duplicatului se reproduc, cuvint cu cuvint, cuprinsul înscrisului, cât si a încheierii prin care s-a constatat întocmirea înscrisului original. In locul semnăturilor originale se menționează numele de familie si prenumele fiecărui semnatar.

Duplicatul are aceeași forta probanta ca si originalul.

ART. 56

Notarul public nu poate îndeplini acte notariale, sub sancțiunea nulității, dacă:

a) in cauza sunt părți sau interesați in orice calitate, el soțul, ascendenții si descendenții lor;

b) este reprezentantul legal ori împuternicitul unei părți care participa la procedura notarială.

ART. 57

In cazul in care, valabilitatea in străinătate a actului notarial, este necesară supralegalizarea semnăturii si sigiliului notarului public de către Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe si misiunea diplomatică sau oficiul consular din România ale statului in care actul urmează a fi folosit, notarul public va pune in vedere partii obligația îndeplinirii acestei cerințe.

Birourile notariale nu pot lua in considerare actele care emana de la autoritățile altui stat, decât dacă semnăturile si sigiliile acelor autorități sunt supralegalizate de către misiunea diplomatică sau oficiul consular al României din acest stat sau de către Ministerul Afacerilor Externe al României.

In cazul in care prin convenții internaționale la care România este parte se prevede altfel, se aplica acele convenții.

SECȚIUNEA II

Autentificarea actelor

ART. 58

Pentru autentificarea unui act, notarul public verifica si stabilește, in prealabil, identitatea părților.

Părțile pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procura specială autentică.

ART. 59

Cînd notarul public are îndoieli cu privire la deplinatatea facultăților mintale ale vreunuia dintre părți, procedează la autentificare numai dacă un medic specialist atesta in scris ca partea poate sa-si exprime in mod valabil consimțămîntul in momentul încheierii actului.

ART. 60

Pentru a lua consimțămîntul părților, după citirea actului, notarul public le va întreba dacă au înțeles conținutul acestuia si dacă cele cuprinse in act exprima voința lor.

Pentru motive temeinice, notarul public poate lua separat, dar in aceeași zi, consimțământul părților care figurează in act. In acest caz, in încheierea de încuviințare a autentificării se va menționa ora si locul luării consimțământului fiecărei părți.

ART. 61

Declarația de voința a surdului, mutului sau surdomutului, stiutori de carte, se va da in scris in fata notarului public, prin înscrierea de către parte, înaintea semnăturii, a mențiunii "consimt la prezentul act, pe care l-am citit".

Dacă surdul, mutul sau surdomutul se găsesc din orice motiv in imposibilitate de a scrie, declarația de voința se va lua prin interpret.

Pentru a lua consimțământul unui nevazator, notarul public va intreba dacă a auzit bine când i s-a citit înscrisul si dacă cele auzite reprezintă voința sa, consemnind acestea in încheierea de autentificare.

ART. 62

In cazul acelora care din pricina infirmității, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public, indeplinind actul, va face mențiune despre aceasta împrejurare in încheierea pe care o întocmește, mențiunea astfel făcuta ținând loc de semnătura.

ART. 63

Notarul public sau părțile pot solicita ca martorii prevăzuți la art. 50 sa fie prezenți si la semnarea actului.

ART. 64

Toate exemplarele originale ale înscrisului autentificat, cerute de părți, precum si cel ce se păstrează in arhiva biroului notarial, împreună cu anexele care fac parte integrantă din acest înscris, se semnează in fata notarului public de către părți sau reprezentanții lor si, după caz, de cei chemați a încuviința actele pe care părțile le întocmesc, de martorii-asistenți, atunci când este cerută prezenta lor, si - dacă este cazul - de cel care a redactat înscrisul, in condițiile prezentei legi.

Fiecare parte poate solicita cel puțin un exemplar original al înscrisului autentic.

ART. 65

Încheierea care constata autentificarea unui înscris va cuprinde, sub sancțiunea nulității, pe lângă datele prevăzute la art. 49, si următoarele mențiuni:

- a) constatarea ca s-a luat consimțământul părților;
- b) constatarea ca înscrisul a fost semnat in fata notarului de toți cei ținuți sa-l semneze.

Mențiunea notarului public ca una dintre părți nu a putut semna tine loc de semnătura pentru aceasta;

- c) numărul anexelor cuprinse in actul autentic;
- d) dispoziția de investire cu forma autentică, care se exprima prin cuvintele: "Se declara autentic prezentul înscris".

ART. 66

Actul autentificat de notarul public care constata o creanța certa si lichidă are putere de titlu executoriu la data exigibilitatii acesteia. In lipsa actului original, titlul

executoriu îl poate constitui duplicatul sau copia legalizată de pe exemplarul din arhiva notarului public.

ART. 67

În cazul în care notarul public respinge cererea de autentificare, încheierea va cuprinde mențiunile de la art. 51 alin. 1.

Dacă se face plîngere împotriva încheierii de respingere și judecătoria o admite, notarul public va da încheierea de autentificare a actului, conform hotărîrii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă, și va menționa că actul produce efecte de la înregistrarea cererii de autentificare.

SECȚIUNEA III

Procedura succesorală

ART. 68

Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum și a secretarului consiliului local al localității în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, atunci cînd are cunoștința că moștenirea cuprinde bunuri imobile.

În cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu în țară, procedura succesorală se poate îndeplini de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut bunurile cele mai importante ca valoare.

Notarul public sesizat are obligația de a verifica în prealabil competența teritorială, iar dacă constată că succesiunea este în competența altui birou notarial, se desesizează, fără să mai citeze părțile, trimițînd cauza notarului public competent.

În cazul în care într-o circumscripție teritorială sunt mai multe birouri de notari publici, competența de îndeplinire a procedurii succesoriale aparține primului birou sesizat. Notarul public va verifica dacă procedura succesorală nu s-a deschis la un alt birou de notar public din aceeași circumscripție, cercetînd, în acest scop, registrul de evidență a succesiunilor, potrivit regulamentului.

ART. 69

În cererea de deschidere a procedurii succesoriale vor fi menționate datele de stare civilă ale defunctului, numele, prenumele și domiciliul moștenitorilor prezumtivi, bunurile defunctului, cu menționarea valorii acestora, precum și a pasivului succesoral.

Cererea va fi înscrisă în registrul succesoral al notarului public.

ART. 70

În cazurile prevăzute de lege sau la cererea celor interesați, notarul public, personal sau printr-un delegat, va face inventarierea bunurilor succesoriale. Dacă nu există cerere anterioară pentru deschiderea procedurii succesoriale, cererea de inventariere ține loc și de cerere de deschidere a acestei proceduri.

Inventarierea notarială se va putea face numai cu acordul persoanei în posesia căreia se afla bunurile defunctului. În caz de refuz, se va încheia un proces-verbal, semnat de cei prezenți.

ART. 71

Procesul-verbal de inventariere va cuprinde enumerarea, descrierea și evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data decesului.

Bunurile a căror proprietate este contestată se vor menționa separat.

În inventar se cuprind mențiuni privind pasivul succesoral.

Bunurile defunctului care se găsesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se afla și a motivului pentru care se găsesc acolo.

În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va găsi testament lăsat de defunct, va fi vizat spre neschimbare și va fi depus în depozit la biroul notarului public.

Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflați la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau a refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de martorii prezenți.

ART. 72

Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul public va putea pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.

În cazul în care conservarea bunurilor succesoriale necesită anumite cheltuieli, acestea vor fi făcute, cu încuviințarea notarului public, de custodele prevăzut la alin. 1 sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.

Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe baza de proces-verbal semnat de notar și de custode sau curator. Dacă predarea are loc o dată cu inventarierea, se va menționa în procesul-verbal de inventariere, un exemplar al procesului-verbal predându-se custodelui sau curatorului.

Custodele sau curatorul este obligat să restituie bunurile și să depună conturile la biroul notarului public la finalizarea procedurii succesoriale sau atunci când notarul consideră necesar.

ART. 73

Dacă în timpul efectuării inventarului se vor găsi sume de bani, hirtii de valoare, cecuri sau alte valori, se vor depune în depozitul notarial sau la o instituție specializată, făcându-se mențiune despre aceasta și în procesul-verbal de inventariere.

Din sumele de bani găsite la inventariere se vor lăsa moștenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul și gospodăreau împreună cu acesta sumele necesare pentru:

- a) întreținerea persoanelor ce era în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;
- b) plata sumelor datorate în baza contractelor de muncă sau plata asigurărilor sociale;
- c) acoperirea cheltuielilor pentru păstrarea și administrarea averii succesoriale.

In succesiunea in care exista indicii ca urmează a fi declarata vacanta, notarul public va putea incredinta administrarea provizorie a bunurilor succesoriale unui curator desemnat, cu încunoștințarea autorității administrativ-teritoriale.

ART. 74

Măsurile de conservare luate de notarul public se vor comunica moștenitorilor legali, legatarilor si, după caz, executorilor testamentari, dovada comunicării anexindu-se la dosar.

Completarea sau modificarea măsurilor de mai sus poate fi dispusă de notar pînă la încheierea finala a procedurii succesoriale. Efectele măsurilor de conservare încetează la data finalizării procedurii succesoriale.

Oricine se considera vătămat prin inventarul întocmit sau prin măsurile de conservare luate de notarul public poate face plîngere la judecătoria.

ART. 75

După ce constata ca este legal sesizat, notarul public înregistrează cauza si dispune citarea celor care au vocație la moștenire, iar dacă exista testament, citeaza si pe legatari si executorul testamentar instituit.

Dacă printr-un testament autentic s-a instituit un legatar universal, se citeaza, in lipsa de moștenitori rezervatari, numai legatarul; dacă testamentul este olograf sau mistic, se citeaza si moștenitorii legali. In ambele cazuri se va cita si executorul testamentar, dacă a fost desemnat prin testament.

In succesiunea ce urmează a fi declarata vacanta, notarul public citeaza autoritatea administrației publice competente a prelua bunurile.

In cazul moștenitorului incapabil, se citeaza reprezentantul sau legal si autoritatea tutelara.

ART. 76

In cadrul procedurii succesoriale, notarul public stabilește calitatea moștenitorilor si legatarilor, întinderea drepturilor acestora, precum si compunerea masei succesoriale.

In cazul existenței unui testament găsit la inventar sau prezentat de partea interesată, notarul public procedează la deschiderea lui. Dacă testamentul este olograf sau mistic se constata starea lui materială si se întocmește un proces-verbal.

Pe baza de declarație sau probe administrate in cauza se va stabili dacă succesorii au acceptat succesiunea in termenul legal.

Declarațiile de renunțare la succesiune si cele de acceptare sub beneficiu de inventar se înscriu într-un registru special.

ART. 77

Calitatea de moștenitor si numărul acestora se stabilesc prin acte de stare civilă si cu martori, iar bunurile ce compun masa succesorală se dovedesc prin înscrisuri sau orice ale mijloace de proba admise de lege.

In succesiunile care privesc bunurile comune ale autorului succesiunii si ale soțului supraviețuitor, cotele de contribuție

ale acestora la dobândirea bunurilor se stabilesc prin acordul moștenitorilor.

ART. 78

Procedura succesorală se poate suspenda în următoarele cazuri:

a) au trecut 6 luni de la deschiderea succesiunii și, deși au fost legal citați, succesibilii nu s-au prezentat ori au abandonat procedura succesorală, fără a cere eliberarea certificatului de moștenitor și există dovada că cel puțin unul dintre ei a acceptat moștenirea;

b) succesibilii își contestă unii altora calitatea sau nu se înțeleg cu privire la compunerea masei succesoriale și la întinderea drepturilor care li se cuvin;

c) moștenitorii sau alte persoane interesate prezintă dovada că s-au adresat instanței de judecată pentru stabilirea drepturilor lor.

În încheierea de suspendare se consemnează elementele care au rezultat din dezbateri, până la momentul suspendării, cu privire la identitatea celor prezenți, opțiunea succesorală a acestora și compunerea masei succesoriale.

În cazurile prevăzute la alin. 1 lit. b), notarul public stabilește prin încheiere masa succesorală, cu precizarea bunurilor sau a drepturilor care se contestă, întinderea drepturilor moștenitorilor și motivele neînțelegerii, îndrumând părțile să soluționeze neînțelegerile dintre ele pe cale judecătorească.

În cazurile de suspendare a procedurii succesoriale prevăzute la alin. 1 lit. a) și b), dacă nu s-a făcut dovada că cei în cauză s-au adresat instanței sau cei interesați n-au cerut repunerea pe rol a cauzei, notarul public va stabili taxele succesoriale provizorii și onorariile și le va comunica organelor financiare.

La cererea părților, notarul public va putea repune pe rol dosarul succesoral oricând, dacă se constată încetarea cauzelor care au determinat suspendarea lui.

ART. 79

În cadrul dezbaterilor succesoriale, la fiecare termen notarul public întocmește o încheiere motivată, care va cuprinde mențiunile referitoare la îndeplinirea procedurii, declarațiile părților, prezenta martorilor și măsurile dispuse în vederea soluționării cauzei.

ART. 80

Dacă notarul public constată că în masa succesorală nu există bunuri, dispune prin încheiere închiderea procedurii succesoriale și clasează cauza ca fără obiect.

ART. 81

În succesiunea în care există bunuri, s-a realizat acordul între moștenitori și s-au administrat probe îndestulătoare, notarul public întocmește încheierea finală a procedurii succesoriale.

Încheierea finală va cuprinde, pe lângă mențiunile comune încheierilor notariale, numele, prenumele și ultimul domiciliu al

defunctului, data decesului, numele, domiciliul si întinderea drepturilor tuturor moștenitorilor si legatarilor, bunurile si datoriile succesiunii, taxele de timbru, onorariul, precum si alte date care au fost necesare la soluționarea cauzei.

Dacă moștenitorii si-au împărțit bunurile prin buna-învoiala, in încheiere se va arata modul de împărțeala si bunurile succesoriale atribuite fiecăruia. Actul de împărțeala va putea fi cuprins in încheierea finala sau se va putea întocmi separat, într-una din formele prescrise de lege.

ART. 82

Încheierea procedurii succesoriale se poate face si înainte de expirarea termenului de acceptare a succesiunii, dacă este neîndoielnic ca nu mai sunt si alte persoane îndreptățite la succesiune.

De asemenea, procedura succesorală se poate încheia de îndată, in temeiul unui testament, dacă acesta îndeplinește condițiile legale de forma, nu conține dispoziții contrare legii si nu aduce atingere drepturilor moștenitorilor rezervatari sau exista acordul acestora. In aceleași condiții, notarul public va putea stabili drepturile legatarului particular asupra bunurilor determinate prin testament.

Notarul public, avînd acordul tuturor moștenitorilor, va putea proceda la reducerea liberalităților, pînă la limitele prevăzute de lege.

ART. 83

Pe baza încheierii finale, in termen de 20 de zile, se redactează certificatul de moștenitor sau de legatar, care va cuprinde constatările din aceasta încheiere referitoare la masa succesorală, numărul si calitatea moștenitorilor si cotele ce le revin din patrimoniul defunctului.

Un exemplar al certificatului de moștenitor se eliberează fiecăruia dintre moștenitori sau legatari, după caz, după achitarea taxelor succesoriale si a onorariilor.

In cazul in care s-a instituit un executor testamentar, se va elibera, in condițiile de mai sus, un certificat constatator al acestei calități.

După suspendarea procedurii succesoriale in condițiile art. 78 alin. 1 lit. b) si c), certificatul de moștenitor se eliberează in baza hotărîrii judecătorești rămasă definitiva si irevocabilă.

ART. 84

In cazul in care nu s-a făcut dovada existenței unor bunuri in patrimoniul defunctului ori determinarea acestora necesita operațiuni de durata si moștenitorii solicita sa li se stabilească numai calitatea, se poate emite certificat de calitate de moștenitor.

ART. 85

In lipsa moștenitorilor legali sau testamentari, la cererea reprezentantului statului, notarul public constata ca succesiunea este vacanta, eliberînd certificat de vacanta succesorală, după expirarea termenului legal de acceptare a succesiunii.

ART. 86

După emiterea certificatului de moștenitor nu se mai poate întocmi alt certificat, decât în situațiile prevăzute de lege.

Cu acordul tuturor moștenitorilor, notarul public poate relua procedura succesorală, în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise din masa succesorală, eliberând un certificat de moștenitor suplimentar.

ART. 87

Erorile materiale cuprinse în încheierea finală, precum și eventualele omisiuni se vor putea îndrepta, la cererea moștenitorilor, în baza unei încheieri, făcându-se mențiune despre aceasta în încheierea finală și pe toate exemplarele certificatului de moștenitor.

ART. 88

Cei care se consideră vătămați în drepturile lor prin emiterea certificatului de moștenitor pot cere instanței judecătorești anularea acestuia și stabilirea drepturilor lor, conform legii. Până la anularea sa prin hotărâre judecătorească, certificatul de moștenitor face dovada deplină în privința calității de moștenitor și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui moștenitor în parte.

În cazul anulării certificatului de moștenitor, notarul public va elibera un nou certificat, pe baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile. În acest scop, instanțelor judecătorești le revine obligația de a trimite la biroul notarului public competent în soluționarea cauzei copie de pe hotărârea rămasă definitivă și irevocabilă, împreună cu dosarul notarial, dacă a fost cerut în timpul judecății.

Secțiunea III¹ din Cap. V a fost eliminată prin respingerea ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 177 din 26 octombrie 2000 de către LEGEA nr. 223 din 30 aprilie 2001, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 229 din 4 mai 2001.

NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț:

SECȚIUNEA IV

Alte proceduri notariale

A. Legalizarea semnăturilor și a sigiliilor

ART. 89

Notarul public poate legaliza semnătura părților numai pe înscrisurile pentru care legea nu cere forma autentică ca o condiție de valabilitate a actului.

Pentru legalizarea semnăturii, părțile vor prezenta exemplarele înscrisului nesemnate.

Notarul public va identifica părțile, se va convinge ca acestea cunosc conținutul înscrisului, după care le va cere să subscrie în fața sa toate exemplarele înscrisului.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării de semnătura, în sensul art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

a) data (anul, luna, ziua);

b) numele partii si faptul prezentării ei in persoana;
c) constatarea subscrierii in fata notarului public a tuturor exemplarelor înscrisului.

La cererea partii, notarul public poate legaliza specimenul de semnătura al persoanei care se va prezenta personal la sediul biroului notarial si care va semna in fata notarului public.

Pentru legalizarea sigiliului, partea îl va prezenta notarului public care, după verificare, va întocmi încheierea de legalizare.

B. Dare de data certa înscrisurilor

ART. 90

Înscrisul căruia urmează sa i se dea data certa se întocmește in numărul de exemplare cerut de parte.

In încheiere se va arata ca s-au îndeplinit condițiile esențiale pentru dare de data certa, in sensul art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data (anul, luna, ziua), iar la cererea partii, si ora;
- b) starea in care se afla înscrisul.

C. Certificarea unor fapte

ART. 91

Notarul public poate certifica următoarele fapte pe care le constata personal:

- a) faptul ca o persoana se afla in viața;
- b) faptul ca o persoana se afla într-un anumit loc;
- c) faptul ca persoana din fotografie este aceeași cu persoana care cere certificarea;
- d) faptul ca o persoana, ca urmare a unei somații sau notificări, s-a prezentat sau nu într-o anumită zi si la o anumită ora la sediul biroului notarial si declarația acesteia.

In încheiere se va menționa si ora constatării, precum si fapta care se certifica.

ART. 92

Notarul public certifica, la cerere, procesele-verbale si hotărârile adunărilor generale ale actionarilor sau asociațiilor societăților comerciale, printr-o încheiere in care se vor menționa data si locul adunării, faptul semnării procesului-verbal sau a hotărârii de către președintele adunării generale sau de către toți participanții.

La cererea președintelui sau a unei părți dintre participanții la adunarea generală, notarul public poate stabili identitatea participanților.

D. Legalizarea copiilor după înscrisuri

ART. 93

Notarul public eliberează copii legalizate după înscrisurile originale prezentate de părți, după confruntarea copiei cu originalul.

In încheiere se va arata ca s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării copiei, in sensul art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) atestarea conformitatii, copiei cu înscrisul prezentat;
- b) starea in care se afla înscrisul;
- c) semnătura secretarului care a făcut colationarea.

Dacă se legalizează un înscris sub semnătura privată sau din arhiva biroului notarial, in încheiere se va face mențiune expresă in acest sens.

In cazul in care confruntarea copiei cu originalul înscrisului cere o pregătire de specialitate, copia se va elibera numai pe baza confruntării efectuate de către un expert desemnat de notar, potrivit prevederilor legale. In acest caz încheierea este semnată si de expert.

Copii legalizate de pe actele autentificate din arhiva biroului notarial se eliberează numai părților, succesorilor si reprezentanților acestora, precum si celor ce justifica un drept sau un interes legitim.

E. Efectuarea si legalizarea traducerilor

ART. 94

Pentru efectuarea traducerii, dacă aceasta nu este făcuta de notarul public autorizat in acest scop, traducătorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnătura traducătorului. Legalizarea semnăturii traducătorului se poate face si după specimenul de semnătura depus la biroul notarului public.

Dacă înscrisul se traduce din limba romana într-o limba străină sau dintr-o limba străină in alta limba străină, atât certificarea traducerii, cât si legalizarea semnăturii traducătorului de către notarul public se vor face si in limba străină in care se face traducerea.

F. Primirea in depozit de înscrisuri si documente

ART. 95

La primirea in depozit a unor înscrisuri si documente, notarul public va menționa, in încheiere, ca s-au îndeplinit condițiile esențiale ale primirii in depozit, in sensul art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data depunerii (anul, luna, ziua), iar la cererea partii, si ora;
- b) identificarea înscrisurilor predate, aratindu-se toate datele necesare in acest scop;
- c) numele deponentului si al persoanei căreia trebuie sa i se elibereze înscrisurile;
- d) termenul de păstrare.

G. Acte de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin

ART. 96

Întocmirea actelor de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin se face in condițiile stabilite prin legile speciale.

H. Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale

ART. 97

La cererea partii, notarul public poate elibera un duplicat al unui act original aflat in arhiva sa. In acest scop notarul public va cita toate părțile sau, după caz, pe succesorii acestora.

In textul duplicatului se reproduce cuvint cu cuvint cuprinsul înscrisului, cât si cel al încheierii prin care s-a încuviințat întocmirea înscrisului original. In locul semnăturii originale se menționează numele de familie si prenumele fiecărui semnatar.

Duplicatul are aceeași forta probanta ca si înscrisul original.

Competenta eliberării duplicatelor de pe actele emise de notariatele de stat sau alte organe cu activitate notarială aparține instituției care a preluat arhiva acestora.

I. Reconstituirea actelor originale

ART. 98

In situația dispariției unui act din care nu mai exista nici un exemplar original se va proceda, la cererea si cu acordul părților, la reconstituirea acelu act.

Reconstituirea se va face la biroul notarului public unde s-a întocmit actul, cu citarea tuturor părților sau, după caz, a succesorilor acestora.

In cazul in care actul dispărut a fost întocmit de alte organe cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria in raza căreia si-a avut sau își are sediul organul care a întocmit actul, in condițiile prevăzute la alineatele precedente.

CAP. VI

Controlul activității notariale, arhiva si evidenta activității

SECȚIUNEA I

Controlul activității notariale

ART. 99

Actele notariale sunt supuse controlului judecătoresc, in condițiile art. 100.

Activitatea notarilor publici este supusă controlului profesional administrativ, in condițiile prezentei legi.

ART. 100

Actele notariale pot fi atacate de părți sau de orice persoana interesată prin acțiune în anulare la instanța judecătorească, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Totodată, partea nemulțumită poate introduce plîngere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data cînd a luat cunoștința, la judecătoria în circumscripția căreia își are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului.

Plîngerea se depune la biroul notarului public care a refuzat cererea, iar acesta o va înainta de îndată instanței, împreună cu dosarul cauzei.

Judecarea plîngerii se face cu citarea tuturor părților interesate în cauză. În cazul admiterii plîngerii, instanța indică în hotărîre modul în care trebuie întocmit actul.

Notarul public este obligat să se conformeze hotărîrii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă.

ART. 101

Controlul profesional administrativ se exercită de către Uniunea Națională a Notarilor Publici prin consiliul sau de conducere și va avea în vedere:

- a) organizarea Camerelor Notarilor Publici și a birourilor notarilor publici;
- b) calitatea actelor și lucrărilor încheiate de notarii publici.

Consiliul uniunii poate delega Colegiului director al Camerei Notarilor Publici exercitarea controlului prevăzut la lit. b), în circumscripția sa.

Ministrul justiției poate ordona controlul activității notarilor publici prin inspectori generali de specialitate.

SECȚIUNEA II

Arhiva și evidența activității

ART. 102

Arhiva activității notariale este proprietatea statului și se păstrează, se conservă și se predă în condițiile legii.

ART. 103

Biroul de notar public va avea arhiva și registratura proprii.

Secretariatul va efectua operațiuni privind primirea, înregistrarea și expedierea corespondenței, înregistrarea și indosarierea actelor, păstrarea registrelor, precum și alte lucrări cu caracter auxiliar, necesare bunei desfășurări a activității notariale.

Notarul public va ține și o evidență financiar-contabilă.

CAP. VII

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 104

Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedura civilă.

Art. 105 a fost abrogat de pct. 2 al art. XV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 190 din 21 noiembrie 2005, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1.179 din 28 decembrie 2005.

ART. 106

În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, notarii publici vor proceda la constituirea Camerelor Notarilor Publici și a Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

ART. 107

Regulamentul de punere în aplicare a prezentei legi va fi adoptat de Ministerul Justiției, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia.

ART. 108

La împlinirea termenului prevăzut la art. 106 de la intrarea în vigoare a legii, atribuțiile de publicitate mobilă și imobiliară, toate lucrările, evidentele, registrele de transcripțiuni-inscripțiuni, mapele de amanet, precum și cărțile funciare vor trece în competența judecătorilor în circumscripția cărora se afla notariatele de stat.

Pe aceeași dată denumirile de "notariat de stat", "notar de stat", "secretariat" sau "secretar", prevăzute în reglementările în vigoare privind atribuțiile de publicitate imobiliară și mobilă introduse prin Decretul nr. 378/1960, se înlocuiesc cu cele de "judecătorie", "judecător", "grefa" sau "grefier", după caz.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor de la alin. 1, judecătoriile vor prelua numărul necesar de notari de stat, precum și personalul cu astfel de atribuții de publicitate, existent la notariatele de stat.

ART. 109

Notarii publici își vor începe activitatea după 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

ART. 110

Consiliile locale și județene, prefectii, precum și Ministerul Justiției au obligația de a pune la dispoziția notarilor publici, la cererea acestora, spațiile necesare în vederea organizării și funcționării corespunzătoare a serviciilor publice pe care le prestează, prin încheiere, fără licitație.

Art. 111 a fost abrogat de art. 44 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 85 din 23 decembrie 1997, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 378 din 29 decembrie 1997.

ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 85 din 23 decembrie 1997 a fost abrogată de art. 86 din ORDONANȚA nr. 73 din 27 august 1999, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 419 din 31 august 1999.

ORDONANȚA nr. 73 din 27 august 1999 a fost abrogată de art. 85 din ORDONANȚA nr. 7 din 19 iulie 2001, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 435 din 3 august 2001.

ORDONANȚA nr. 7 din 19 iulie 2001 a fost abrogată de art. 298 din LEGEA nr. 571 din 22 decembrie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 927 din 23 decembrie 2003.

ART. 112

Notarii publici vor angaja, cu prioritate, notarii debutanti, personalul auxiliar administrativ si de serviciu de la notariatele de stat.

Personalul rămas disponibil va fi încadrat prin redistribuire de către Ministerul Justiției, in sistemul sau, in condițiile legii.

ART. 113

Lucrările notariale in curs de rezolvare la notariatele de stat vor fi finalizate pînă la data preluării activității de către notarii publici, in conformitate cu procedura stabilită in prezenta lege.

Arhiva notariatelor de stat care își încetează activitatea se va preda judecătorilor in a căror circumscripție teritorială se afla.

Cauzele succesoriale care au in continuare termene de dezbateri, după încetarea activității notariatelor de stat, se vor preda notarilor publici ale căror birouri sunt situate in circumscripția judecătoriei in raza căreia defunctul si-a avut ultimul domiciliu, potrivit criteriilor stabilite de Colegiul director al Camerei Notarilor Publici.

ART. 114

Competenta teritorială a birourilor de notari publici cu sediul in municipiul București se întinde pe tot cuprinsul municipiului.

ART. 115

Birourile notariale constituite in condițiile prezentei legi își pot organiza sedii secundare in localitățile din aceeași circumscripție teritorială in care nu au luat ființa birouri de notari publici.

Sediile secundare își vor înceta activitatea o data cu constituirea in acea localitate a unui birou de notar public.

Înregistrarea sediului secundar se face cu respectarea procedurii prevăzute de art. 18 alin. 1.

ART. 116

Ori de cîte ori in alte acte normative se folosește expresia "notariat de stat" sau "notar de stat" se va înțelege "biroul notarului public" si, după caz, "notar public".

ART. 117

La expirarea termenului prevăzut la art. 109, Decretul nr. 387/1952 privitor la urmărirea unor datorii pe cale notarială, Decretul nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială, Decretul nr. 377/1960 pentru organizarea si funcționarea Notariatului de Stat si Regulamentul privind aplicarea dispozițiilor Decretului nr. 377/1960 pentru organizarea si funcționarea Notariatului de Stat, aprobat prin H.C.M. nr. 1518/1960, precum si orice alte dispoziții contrare se abroga.

Aceasta lege a fost adoptată de Senat in şedinţa din 2 martie 1995, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituţia României.

PREŞEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN

Aceasta lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor in şedinţa din 14 martie 1995, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituţia României.

p. PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR
IOAN GAVRA
